

ΜΟΥΣΕΙΟ
ΦΥΣΙΚΗΣ
ΙΣΤΟΡΙΑΣ
ΑΠΟΛΙΘΩΜΕΝΟΥ
ΔΑΣΟΥΣ ΛΕΣΒΟΥ

ΤΜΗΜΑ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ

Τηλ.: 22510 47033, 22530 54434

e-mail: lesvospf@otenet.gr

www.lesvosmuseum.gr

Εκπαιδευτικός,
Επιστημονικός και
Πολιτιστικός Οργανισμός
των Ηνωμένων Εθνών

Νήσος Λέσβος
Παγκόσμιο
Γεωπάρκο
ΟΥΝΕΣΚΟ

ΜΙΚΡΟΙ ΕΡΕΥΝΗΤΕΣ

ΑΝΑΚΑΛΥΠΤΟΥΝ ΤΑ ΜΟΝΑΔΙΚΑ ΦΥΤΑ ΤΗΣ ΛΕΣΒΟΥ ΕΝΑΣ ΠΕΡΙΠΤΑΤΟΣ «ΣΤΟ ΒΟΤΑΝΙΚΟ ΠΑΡΑΔΕΙΣΟ ΤΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ»

Οι ορχιδέες αποτελούν τη μεγαλύτερη και ταυτόχρονα ίσως και νεότερη οικογένεια φυτών, στην οποία μάλιστα η εξέλιξη δεν έχει ολοκληρωθεί ακόμα. Οι αναρίθμητες ιδιαιτερότητες και ιδιότητές τους εντυπωσιάζουν. Αναφέρεται ότι μέχρι σήμερα είναι γνωστά γύρω στις 20.000 – 35.000 είδη που κατανέμονται σε 800 περίπου γένη. Είναι τα περισσότερο διαδεδομένα ρουλούδια. Οι ορχιδέες ευδοκίμούν σ' όλες σχεδόν τις περιοχές της γης. Ιδιαίτερα όμως αναπτύσσονται στις περιοχές των τροπικών ζωνών. Από τους πρώτους που περιέγραψαν τις ορχιδέες στον ελληνικό χώρο ήταν ο Θεόφραστος ο Ερέσιος (371-287 π.Χ.).

Η εξάπλωση της οικογένειας των ορχιδειδών στη Λέσβο εκτείνεται γενικά σε όλες τις περιοχές βλάστησης που παρατηρούνται στο νησί. Όμως ιδιαίτερη εξάπλωση και ποικιλία έχει στην περιοχή βλάστησης της ελιάς και του πρίνου. Έτσι, τη μέγιστη συχνότητα παρουσίας παρατηρούμε στο νοτιοανατολικό τμήμα του νησιού, δηλαδή από τον ορεινό όγκο του Ολύμπου μέχρι την ευρύτερη περιοχή Πλωμαρίου, γύρω από τον κόλπο της Γέρας και τη χερσόνησο της Αμαλής. Αυτό έχει την εξήγησή του κυρίως στη γεωλογική σύσταση των εδαφών του ανατολικού τμήματος της Λέσβου. Οι περισσότερες ορχιδέες προτιμούν γενικά τα ασβεστολιθικά εδάφη όπου η οξύτητα είναι βασική εξαιτίας της αυξημένης παρουσίας ασβεστίου.

Σπάνια είδη ορχιδέας συναντώνται στην περιοχή της Αγιάσου.

Πρόκειται για αυτοφυείς ορχιδέες, μερικά από τα πιο εντυπωσιακά και σπάνια ορχιδειδή της Λέσβου, της Ελλάδας, αλλά και της Ευρώπης γενικότερα. Βέβαια στην ευρύτερη περιοχή της Αγιάσου, καθώς και στο υπόλοιπο νησί, υπάρχουν και πολλά άλλα είδη ορχιδειδών κοινά, μαζί με μερικές μοναδικές σπάνιες τοπικές παραλλαγές τους.

Υπάρχουν 12 είδη ορχιδέας, ευαίσθητα, προστατευόμενα από τη συνθήκη CITES, που θεωρούνται σπάνια στην Ελλάδα και στην Ευρώπη.

Μεταξύ αυτών ξεχωρίζουν η *Himantoglossum comperianoum* (ή μέχρι προ τινός γνωστή ως *comperia comperiana*), βοτανολογική ατραξιών της περιοχής. Κατέχει μια ιδιαίτερη θέση ανάμεσα στα πιο ενδιαφέροντα ορχιδειδή της Ευρώπης μιας και πρόκειται για ένα σπάνιο και δυσεύρετο ορχιδειδές της Ανατολής για το οποίο η Λέσβος και συγκεκριμένα ο ορεινός όγκος Ολύμπου της Αγιάσου θεωρείται ως το δυτικότερο όριο εξάπλωσής του. Οι γνωστότεροι παγκοσμίως τόποι που ευδοκίμει είναι τα ψηλά βουνά της γειτονικής Μικρασίας, του Λιβάνου, της Συρίας και της Κριμαίας. Φυτρώνει κυρίως μέσα σε ορεινά πευκοδάση σε υψόμετρο πάνω από 600 μ. και προτιμά σκιερές τοποθεσίες με ασβεστολιθικά εδάφη. Ανθίζει συνήθως από τις αρχές Μαΐου μέχρι και όλο τον Ιούνιο.

Και επίσης το νέο, σπανιότατο και ενδεχομένως μοναδικό είδος, ένα υβρίδιο ανάμεσα στα *Himantoglossum comperianoum* και *Himantoglossum montis tauri*, το οποίο εντοπίστηκε την άνοιξη του 2004, λίγο ψηλότερα από το Σανατόριο της Αγιάσου από τον Ι. Καρατζά. Πρόκειται για ένα μοναδικό φυτό που μέχρι τώρα δεν έχει αναφερθεί παρόμοιό του από κανέναν άλλο ερευνητή παγκοσμίως. Είναι προφανώς μια νέα βοτανική ατραξιών της Αγιάσου και σίγουρα μια προσθήκη στις σπάνιες και ιδιαίτερα αισθητικές παρουσίες φυτών στη Λέσβο. Στο υβρίδιο αυτό δόθηκε το τιμητικό για την Αγιάσο όνομα *Comptoglossum agiasense, I. Karatzas, nothogen, et spec.nat.nov.*

ΟΡΧΙΔΕΕΣ